

Stichting Monumentenhuis Brabant

Jaarverslag 2021

Markt 9
4931 BR Geertruidenberg
www.monumentenhuisbrabant.nl

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Profiel Stichting Monumentenhuis Brabant**
 - 2.1 Doelstelling en taken van Stichting Monumentenhuis Brabant
 - 2.2 Organisatorische Structuur Stichting Monumentenhuis Brabant
 - 2.3 Provinciaal steunpunt voor monumentenzorg en archeologie
 - 2.4 Monumentenhuis Brabant staat voor kwalitatieve dienstverlening
 - 2.5 Kennisketen
 - 2.6 Samenwerking en afstemming
 - 2.7 Erfgoedalliantie Brabant
 - 2.8 Participatie
- 3. Provinciale opdracht aan Stichting Monumentenhuis Brabant**
 - 3.1 Provinciale taakstelling 2021
 - 3.2 Werkplan 2021
- 4. Activiteiten 2021**
 - 4.1 Impact COVID-19
 - 4.2 Eerstelijns ondersteuning gemeenten
 - a) Helpdesk voor gemeenten
 - b) Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie
 - 4.3 Platform van afstemming en overleg
 - c) Planoverleg
 - 4.4 Professionalisering gemeenten
 - d) Website
 - e) Nieuwsbrieven en digitale specials
 - f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren
 - 4.5 Activering gemeentelijk monumentenbeleid
 - g) Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg
 - h) Activering gemeente m.b.t. herbestemming
- 5. Bereik dienstverlening Monumentenhuis Brabant**
- 6. Maatschappelijke effecten activiteiten St. Monumentenhuis Brabant**
- 7. Ureninzet 2021**
- 8. Reserves Monumentenhuis**
 - 8.1 Egalisatiereserve

1. Inleiding

Ook in 2021 overschaduwde COVID-19 ons werk. Maar eigenlijk was het veel meer dan dat. De oh zo belangrijke sociale contacten konden niet meer onderhouden worden. Jawel, we konden elkaar zien op het scherm, maar dan is vele opzichten toch anders. Tijdens fysieke bijeenkomsten kun je snel nog wat andere zaken ter sprake brengen, merk je al gauw of iets wat extra aandacht behoeft, kun je makkelijk tussentijds afstemmen over van alles en nog wat. Maar... we ten opzichte van het jaar daarvoor ging het ons heel wat gemakkelijker af. Het digitaal vergaderen hebben we steeds beter onder de knie gekregen. Zelfs bij ingewikkelde verbouwplannen van rijksmonumenten konden we tijdens het Planoverleg – met dank aan onze computervaardige secretaris – redelijk eenvoudig door de vele documenten en tekeningen ons een goed beeld vormen. Want we wilden allemaal dat alles zo veel mogelijk gewoon doorgang vindt.

Op gemeentelijk niveau merkten we dat er behoorlijk wat verschillen waren. Monumentenhuis Brabant heeft in 2021 tweemaal alle monumentambtenaren bevestigd over de impact van de Corona-epidemie op hun werk. In de meeste gemeenten werd aangegeven dat de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak 'normaal' doorgaat. Maar na wat doorvragen bleek het vaak toch wel wat anders te liggen. Ter illustratie: van de gemeenten die een decentralisatie-uitkering hebben ontvangen voor het opstellen van een gemeentelijke kerkenvisie moet een groot deel nog starten. Nieuw erfgoedbeleid vond sowieso maar mondjesmaat plaats.

Waar monumentambtenaren het wel erg druk mee hadden waren de vele verzoeken voor het splitsen van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen en bijgebouwen. Gezien de schaarste op de woningmarkt en de hoge koop- en huurprijzen voor woningen, is dit een te verwachten ontwikkeling. De helpdesk van Monumentenhuis Brabant heeft hierover veel vragen gekregen. Andere thema's die veelvuldig ter sprake kwamen waren de problematiek van vrijkomende kerkgebouwen en het verduurzamen van erfgoed.

In veel Brabantse gemeenten vervullen jonge, pas afgestudeerde personen de functie van monumenten- / erfgoedambtenaar. Vaak kunnen zij niet sparren met collega's en moeten ze het zelf maar uitzoeken. Ten gevolge van COVID-19 is het voor hen alleen maar moeilijker geworden. Het gevolg hiervan is dat er onder monumenten- / erfgoedambtenaren een groot (langdurig) ziekteverzuim is met niet zelden het aanvaarden van een baan elders. Monumentenhuis Brabant probeert voor nieuwe monumenten- / erfgoedambtenaren een vraagbaak te zijn waarop ze kunnen terugvallen. Vanwege COVID-19 hadden we het afgelopen jaar geen cursusbijeenkomsten gepland, maar vanwege de hierboven genoemde ontwikkeling hebben we toch gemeend dit – in klein gezelschap en met in acht neming van de Coronamaatregelen – te moeten oppakken. Dat hebben we gedaan door nieuwe monumenten- / erfgoedambtenaren in één op één gesprekken wegwijs te maken binnen de monumentenwereld en ze kennis bij te brengen over de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

Het verbeteren van de kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg is wat ons drijft. Dat hebben we het afgelopen jaar – in moeilijke omstandigheden – in de praktijk gebracht. We hebben de ambitie om – samen met de provincie en andere erfgoedpartners – hier nog meer werk van te maken. In dat verband gaan we graag met de provincie in gesprek over het onderzoeksrapport '*Impliciete politiek; Noord-Brabants erfgoed: een verhaal van stille sturing*', opgesteld door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB).

*Harrie Maas,
directeur Stichting Monumentenhuis Brabant*

2. Profiel Stichting Monumentenhuis Brabant

Monumentenhuis Brabant is sinds 1999 het provinciale steunpunt voor monumentenzorg en archeologie. Het maakt onderdeel uit van een landelijke netwerk van steunpunten dat is opgericht door het rijk en de provincies. Het doel van dit netwerk is om gemeenten te ondersteunen en te professionaliseren teneinde de kwaliteit van de monumentenzorg te verbeteren.

2.1 Doelstelling en taken van Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant, opgericht op initiatief van de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de provincie Noord-Brabant, kent de volgende hoofddoelstellingen:

- 1) *het ondersteunen van de Noord-Brabantse gemeenten bij de decentrale uitvoering van de gebouwde en archeologische monumentenzorg;*
- 2) *het bieden van een platform, waarop de verschillende bij de monumentenzorg in brede zin betrokken partijen in Noord-Brabant informatie uitwisselen, de krachten bundelen en samenwerken.*

Tussen de minister van OCW en het Interprovinciaal Overleg (IPO, optredend namens de twaalf provincies) zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over de basistaken van de steunpunten. In december 2012 zijn die afspraken opnieuw bekrachtigd. Overeengekomen is dat:

- *leder provinciebestuur zorgdraagt voor de bekostiging van een provinciale steunfunctie monumentenzorg en archeologie;*
- *De provinciale steunfunctie een instrument is van het erfgoedbeleid en de volgende basistaken heeft:*
 - *een aanspreekpunt bieden voor ondersteuning van gemeenten;*
 - *een platform bieden voor afstemming van partijen in de regio;*
 - *deskundigheidsbevordering van gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving monumentenzorg en archeologie en uitvoeringspraktijk.*

Na het evaluatieonderzoek (mei 2016) is besloten de bestuurlijke afspraken rond de steunfunctie monumentenzorg en archeologie te continueren.

2.2 Organisatorische structuur Stichting Monumentenhuis Brabant

Stichting Monumentenhuis Brabant heeft geen eigen personeel in dienst. Voor de uitvoering van haar taken worden werknemers ingehuurd van Stichting Behoud Monumenten Brabant.

Het bestuur van Stichting Monumentenhuis Brabant bestond in 2021:

- voorzitter : de heer W.J.A. Raaphorst
- secretaris : mevrouw J. Eugster – van Bergeijk
- penningmeester : de heer J.L.W. van Dijk
- bestuurslid : de heer dr. F.A. Petter
- bestuurslid : de heer drs. R.H. Augusteijn.

2.3 Provinciaal steunpunt voor monumentenzorg en archeologie

De historische band met Rijk en provincie heeft zich door de jaren heen bestendigd in een partnerschap bij het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen.

In 2009 heeft het rijk in de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg aangegeven dat de steunpunten een belangrijke rol hebben in het monumentenstelsel, als actor in het proces van kwaliteitsborging en als partij in de kennisketen.

In 2013 en 2014 heeft de provincie onderzocht of de provinciale steunfuncties, waaronder het Monumentenhuis, op de beleidsterreinen Cultuur en Samenleving een nuttig en noodzakelijk instrument zijn. De conclusie van Gedeputeerde Staten is dat het Monumentenhuis een volwaardige partner is voor de ontwikkeling en uitvoering van modern provinciaal beleid.

Monumentenhuis Brabant maakt onderdeel uit van de basisinfrastructuur erfgoed van de provincie Noord-Brabant. Deze structuur is een belangrijke basis voor draagvlak en verbinding met de samenleving en zorgt voor bedrijvigheid rondom erfgoed.

De dienstverlening van Monumentenhuis Brabant draagt bij aan het behoud van het cultureel erfgoed ten behoeve van een aantrekkelijk leef- en werkomgeving in onze provincie.

2.4 Monumentenhuis Brabant staat voor kwalitatieve dienstverlening

Meerdere malen, door verschillende instanties en onderzoeksbureaus uitgevoerd, is het functioneren van Stichting Monumentenhuis Brabant onderzocht. Het belang en de betekenis van het Monumentenhuis Brabant komt in diverse (externe) rapporten tot uiting.

Eind 2018 / begin 2019 heeft Stichting Monumentenhuis Brabant een eigen klanttevredenheid- en wensenonderzoek onder de monumentenambtenaren uitgevoerd. De dienstverlening door het Monumentenhuis werd door de respondenten (deelname 62,9%) positief beoordeeld. Met betrekking tot het dienstverleningspakket gaf 87% aan dit als goed te waarderen, terwijl de waardering per activiteit varieerde tussen 7,5 en 8.

Op basis van de diverse onderzoeksrapporten kan worden gesteld dat Stichting Monumentenhuis Brabant staat voor kwalitatieve dienstverlening.

2.5 Monumentenhuis Brabant als onderdeel van een kennisketen

Stichting Monumentenhuis Brabant vormt samen met Stichting Behoud Monumenten Brabant, Monumentenhuis Brabant B.V. en Stichting Advisering Monumenten & Ruimtelijke Kwaliteit Brabant (AMRKB) een kennisketen op het gebied van de monumentenzorg en archeologie in onze provincie. Ze hebben gemeenschappelijk dat ze allemaal Brabantse gemeenten als klant hebben, maar hebben verder eigen en afzonderlijke activiteiten. Daardoor kan nu een breed vlak van dienstverlening worden bestreken en kunnen gemeenten zo op een breed terrein worden ondersteund.

Stichting Monumentenhuis Brabant als onderdeel van een kennisketen rond het Monumentenhuis in Geertruidenberg is een uitvloeisel van het organisatiemodel dat onze 'founding fathers' i.c. de provincie Noord-Brabant en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg (nu: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) indertijd voor ogen hadden. Er is gekozen voor een opzet met enerzijds gesubsidieerde activiteiten en anderzijds commerciële activiteiten. Dat heeft uiteindelijk geresulteerd in een constructie met:

- Stichting Monumentenhuis Brabant als provinciaal steunpunt met een duidelijk omschreven takenpakket en die volledig wordt gesubsidieerd;
- Stichting Behoud Monumenten Brabant. Dit is een ideële organisatie die projecten uitvoert die in het verlengde liggen van de doelstellingen van Stichting Monumentenhuis Brabant, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg. Verder is Stichting Behoud Monumenten Brabant projectverantwoordelijke voor Restauratie Opleidingsprojecten Zuid-Nederland (ROP-Zuid) in de provincies Noord-Brabant en Limburg;
- Monumentenhuis Brabant B.V. is de commerciële tak. Tot de klantenkring horen voornamelijk Brabantse gemeenten. De enige aandeelhouder van Monumentenhuis Brabant BV is Stichting Behoud Monumenten Brabant.

- Stichting AMRKB is een provinciaal werkende monumentencommissie mét een eigen bestuur. De administratie van Stichting Monumentenhuis Brabant, Stichting Behoud Monumenten Brabant, Monumentenhuis Brabant BV en Stichting AMRKB is helemaal gescheiden.

In het Monumentenhuis aan de Markt in Geertruidenberg is ook Stichting de Brabantse Boerderij gehuisvest. Met deze organisatie worden vanzelfsprekend eveneens nauwe banden onderhouden.

Een bijzondere band is er met Stichting Brabants Heem en tal van plaatselijke heemkundeverenigingen. Bijvoorbeeld bij het opstellen van een gemeentelijke kerkenvisie of een gemeentelijk beleidsplan voor erfgoed worden lokale (erfgoed)verenigingen steevast betrokken.

Met Monumentenwacht Noord-Brabant is een pilotproject ontwikkeld rond het verduurzamen van monumenten in historische kernen. Monumentenhuis zou hierbij de beleidsmatige werkzaamheden richting gemeenten verzorgen, terwijl Monumentenwacht de concrete advisering naar particulieren toe zou gaan oppakken. Helaas is dit project niet uit de startblokken gekomen. Momenteel wordt nagedacht of dit op een andere wijze kan worden ingestoken.

Naar Molenstichting Noord-Brabant zijn de banden aangehaald. De intentie is uitgesproken om de samenwerking te versterken, met name rond de advisering over beleidsstukken en het samen optrekken naar gemeenten.

Behalve de hierboven genoemde organisaties onderhoudt Monumentenhuis Brabant goede contacten met Erfgoed Brabant, BHIC, Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Streekhuis Het Groene Woud, VAB Impuls, Brabantse Populierenvereniging, Stichting Historische Stuwten en Sluizen, Bond Heemschut, ROP-Nederland, Bisdom van Breda, Bisdom van 's-Hertogenbosch, PKN, Zet en de Vereniging Kleine Kernen Brabant.

2.6 Samenwerking en afstemming

Stichting Monumentenhuis Brabant onderhoudt als provinciaal steunpunt vanzelfsprekend nauwe banden met de provincie Noord-Brabant. Regelmatig vindt er overleg plaats met de accounthouder van de provincie. Maar ook met andere provinciale ambtenaren is er wederzijds een goed contact. We weten elkaar gemakkelijk te vinden!

Onderwerpen die het afgelopen jaar – soms meerdere keren – de revue passeerden waren: COVID-19 en de impact daarvan op de gemeentelijke monumentenzorg, het splitsen van boerderijen, het opstellen van gemeentelijke kerkenvisies, de Omgevingswet, erfgoed en verduurzaming, herbestemming en doorontwikkeling van erfgoedcomplexen, VAB's, Zuiderwaterlinie, archeologie etc. Monumentenhuis nam ook deel aan een aantal provinciale overleggen, zoals het Platform Vrijkomende Kerkgebouwen, Zuiderwaterlinie en het provinciaal archeologenoverleg. Verder heeft afstemming plaatsgevonden met de projectdirecteur Van Gogh Sites Foundation.

Monumentenhuis heeft eveneens veelvuldig overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Dat gebeurt op verschillende niveaus. Bilateraal met specialisten van RCE naar aanleiding van concrete vragen en kwesties, maar structureel ook elke twee weken via het Planoverleg. Binnen dit overleg van RCE, provincie Noord-Brabant en Monumentenhuis Brabant worden wijzigings- en herbestemmingsplannen van rijksmonumentale objecten en structuren besproken. De plannen worden besproken in aanwezigheid van de initiatiefnemer, de gemeente en soms ook de gemeentelijke monumentencommissie. Daarnaast worden er tijdens het Planoverleg knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg gesignaleerd en besproken. Als zodanig functioneert het Planoverleg ook als een beleidsoverleg. Van het besprokene wordt, indien dat relevant is voor de monumentenzorg in onze provincie, een terugkoppeling gegeven via de (digitale) nieuwsbrieven van het Monumentenhuis. Onder meer wordt in de nieuwsbrieven mededeling gedaan van (provinciale) subsidieregelingen op het gebied van erfgoed, wordt bericht over nieuwe wettelijke regelingen, wordt ingegaan op landelijke en provinciale projecten enz.

Het Monumentenhuis maakt deel uit van het landelijke steunpuntennetwerk. Ongeveer iedere zes weken vindt er landelijk overleg plaats. Hier wordt in algemene zin gesproken over knelpunten binnen de monumentenzorg en archeologie, worden nieuwe (subsidie)regelingen toegelicht, wordt

uitleg gegeven over landelijke beleidsprogramma's en actiepunten, maar ook vindt er kennisuitwisseling plaats over provinciale projecten en activiteiten zodat de andere steunpunten daar hun voordeel mee kunnen doen. Met (de directie van) RCE en het Nationaal Restauratiefonds (NRF) heeft het steunpuntennetwerk jaarlijks een (afstemmings)overleg.

2.7 Erfgoedalliantie Brabant

In 2017 heeft het Monumentenhuis Brabant het initiatief genomen om te komen tot de Erfgoedalliantie Brabant. Het samenwerkingsverband betrof in eerste instantie Erfgoed Brabant en Monumentenwacht Noord-Brabant, maar is inmiddels uitgegroeid tot tien organisaties, te weten:

- Het Noord-Brabants Museum
- De Brabant-Collectie
- Het Provinciaal Depot Bodemvondsten
- Monumentenwacht Noord-Brabant
- Monumentenhuis Brabant
- Leerstoel Cultuur in Brabant
- Leerstoel Diversiteit in Taal en Cultuur
- Erfgoed Brabant
- Brabants Heem
- Brabants Historisch Informatie Centrum.

Dit samenwerkingsverband is opgezet om vanuit een integrale benadering activiteiten te ontwikkelen ten behoeve van het Brabantse erfgoed en de Brabantse samenleving. Het kan hierbij gaan om erfgoedparticipatie, ontsluiting van erfgoed, kennisdeling en -verspreiding, alsook om concrete samenwerkingsprojecten rond herbestemming van erfgoed, monumentenzorg en leefbaarheid, monumenten en duurzaamheid, het bevorderen van restauratievakmanschap, erfgoedtoerisme etc. We willen erfgoed verbinden met ruimtelijke kwaliteit, economie, sociale cohesie en andere maatschappelijke aandachtsvelden door middel van concrete initiatieven en activiteiten. We willen ons daarbij laten inspireren door de kracht van burgerparticipatie.

Het vertrekpunt van de samenwerking is de eigen taak en expertise, waarbij vanuit een zakelijke en pragmatische aanpak te werk wordt gegaan. Dus niet samenwerken om het samenwerken, maar vanwege de meerwaarde die kan worden bereikt. Dat geeft de meeste kans op succes, zeker binnen het Brabantse erfgoedveld!

Het afgelopen jaar hebben Monumentenhuis Brabant en Monumentenwacht Noord-Brabant samen het voortouw genomen om in het kader van de Erfgoeddeal een projectvoorstel te ontwikkelen rond verduurzaming en energietransitie in historische kernen. De insteek was monumentenzorg te verbinden aan maatschappelijke opgaven, zoals duurzaamheidsmaatregelen en klimaatadaptatie. Voor de uitvoering was een samenwerkingsconstructie bedacht met Brabant Landschap, een waterschap, een monumenten-beheerder, gemeenten met een beschermd stadsgezicht, en ook de provincie Noord-Brabant.

Ten gevolge van de Coronacrisis is de financiële positie van de meeste gemeenten echter steeds verder onder druk gekomen, waardoor zij slechts in beperkte mate in staat zijn bij te dragen aan de cofinanciering. Toen ook de provincie Noord-Brabant aangaf slechts een ondersteunende rol in dit project te kunnen/willen vervullen, hebben Monumentenhuis en Monumentenwacht besloten het projectidee voorlopig te parkeren.

Het afgelopen jaar heeft de samenwerking tussen de samenwerkingspartners van de Erfgoedalliantie Brabant op een laag pitje gestaan. COVID-19 zorgde ervoor dat er een kink in de verbindingkabel kwam. Juist in een opbouwfase is het elkaar fysiek ontmoeten een belangrijk aspect om stappen voorwaarts te kunnen zetten.

Behalve COVID-19, is ook het onderzoek van de provincie, uitgevoerd door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, naar de (gewenste) onderlinge samenwerking van provinciale uitvoeringsorganisaties hier van invloed op geweest. Er ontstond een afwachtende houding. Eerst maar eens wachten waar de provincie mee komt, zo werd er gedacht.

2.8 Participatie

Betrokkenheid van burgers en draagvlak zijn kernbegrippen om monumentenzorg echt te laten 'aarden'. De praktijk heeft laten zien dat 'van onderop' de beste resultaten bereikt. Als erfgoed gedragen wordt, beklijft erfgoed pas echt!

De insteek van Monumentenhuis is dan ook steeds om burgers in een zo'n vroeg mogelijk stadium te betrekken, zowel bij het ontwikkelen van erfgoedbeleid als bij wijzigingsplannen voor monumenten. Dat belijden we niet met de mond beleden, maar is door ons het afgelopen jaar op verschillende manieren in de praktijk gebracht, zoals bij het opstellen van gemeentelijke erfgoednota's (Bernheze, Meierijstad, Woensdrecht), gemeentelijke kerkenvisies (Bernheze, Bergen op Zoom, Best, Dongen, Landerd, Meierijstad, Oirschot, Oosterhout, Woensdrecht en Zundert) en regionale gebiedsvisies (cultuurhistorisch waardevolle buurtschappen in het gebied Het Groene Woud).

Belangrijke partners van het Monumentenhuis in dit verband zijn lokale heemkundeverenigingen, dorpsraden en buurtcomités. Bij planontwikkeling waar leefbaarheid en sociale cohesie aan de orde is, wordt door ons afgestemd met bijvoorbeeld gemeentelijke wijkmakelaars, Vereniging Kleine Kernen, ZET, of Zorgbelang Brabant.

3. Provinciale opdracht aan Stichting Monumentenhuis Brabant

De inhoudelijke uitgangspunten voor de opdrachtverlening aan Monumentenhuis Brabant zijn gebaseerd op het verbeteren van de kwaliteit van de integrale monumentenzorg in onze provincie. De activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant sluiten aan bij het Beleidskader Erfgoed van de provincie.

Stichting Monumentenhuis Brabant ondersteunt de gemeenten in de provincie Noord-Brabant op het gebied van hun wettelijke taken ten aanzien van monumenten en archeologie. De gesubsidieerde activiteiten passen binnen deze wettelijke taak en zijn gericht op ondersteuning en professionalisering van de Brabantse gemeenten teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te vergroten. Daardoor kan het Brabantse erfgoed beter behouden blijven. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat in onze provincie.

3.1 Provinciale taakstelling 2021

Vanuit de hierboven beschreven taakstelling van het Monumentenhuis is voor 2021 de volgende inhoudelijke opdracht geformuleerd:

1. Het bieden van een loket voor ondersteuning aan gemeenten.
2. Het bieden van een platform ter bevordering van de afstemming tussen de betrokken overheden en andere partijen.
3. Het bevorderen van kennis en deskundigheid bij gemeenten op het gebied van wet- en regelgeving op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten en de inhoudelijke praktijk daarvan.
4. Activering van gemeenten met betrekking tot gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming.

Op basis van de hierboven genoemde inhoudelijke opdracht is het werkplan voor 2021 opgesteld. Dit is vooraf ambtelijk besproken. Bij schrijven van 18 december 2020 hebben wij vervolgens de subsidiebeschikking van de provincie ad € 184.318,- ontvangen conform het ingediende werkplan. Het betreft hier een zogenoemde begrotingssubsidie.

3.2 Werkplan 2021

Het werkplan is gebaseerd op de afspraken tussen IPO en OCW, de omgevingsanalyse en de opgave van de provincie om in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht een nader beeld te vormen van het functioneren van de gemeentelijke monumentencommissies. Op basis hiervan zijn de activiteiten in het werkplan benoemd. Alle 61 Brabantse gemeenten behoren tot de doelgroep van het Monumentenhuis Brabant.

De dienstverlening van het Stichting Monumentenhuis Brabant is uniek. Er zijn geen vergelijkbare organisaties met een soortgelijk takenpakket. De dienstverlening van Stichting Monumentenhuis Brabant wordt aan gemeenten gratis aangeboden.

4. Activiteiten 2021

Het afgelopen jaar stond opnieuw in het teken van de Corona-epidemie. Zowel voor onze doelgroep, onze werkzaamheden als voor onze eigen organisatie heeft COVID-19 een grote impact gehad. Om te vernemen wat de effecten zijn van COVID-19 op de gemeentelijke monumentenzorg hebben wij in 2021 tweemaal met alle Brabantse gemeenten contact gehad, zodat wij onze dienstverlening daar zo goed op konden afstemmen. Tijdens deze overlegmomenten constateerden dat met name nieuwe monumenten- / erfgoed-ambtenaren het extra moeilijk hebben.

In veel Brabantse gemeenten vervullen jonge, pas afgestudeerde personen de functie van monumenten- / erfgoedambtenaar. Vaak kunnen zij niet sparren met collega's en moeten ze het zelf maar uitzoeken. Ten gevolge van COVID-19 is het voor hen alleen maar moeilijker geworden. Het gevolg hiervan is dat er onder monumenten- / erfgoedambtenaren een groot (langdurig) ziekteverzuim is met niet zelden het aanvaarden van een baan elders. Monumentenhuis Brabant probeert voor nieuwe monumenten- / erfgoedambtenaren een vraagbaak te zijn waarop ze kunnen terugvallen. Vanwege COVID-19 hadden we het afgelopen jaar geen cursusbijeenkomsten gepland, maar vanwege de hierboven genoemde ontwikkeling hebben we toch gemeend dit – in klein gezelschap en met in acht neming van de Coronamaatregelen – te moeten oppakken. Door middel van één op één gesprekken hebben we hier invulling aan gegeven. Doel hiervan was nieuwe monumenten- / erfgoedambtenaren wegwijs te maken binnen de monumentenwereld en ze kennis bij te brengen over de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

4.1 Impact COVID-19

Ten gevolge van de Coronacrisis wordt de helpdesk van het Monumentenhuis aanzienlijk meer geraadpleegd. Mogelijk hangt dit samen met het moeten thuiswerken. Waar ambtenaren eerst konden afstemmen met collega's, zitten ze nu in hun eentje thuis te werken. Om te voorzien in de behoefte heeft Monumentenhuis Brabant de digitale informatievoorziening uitgebreid en is de website geactualiseerd. Ook is de dienstverlening aangepast door meer kennisoverdracht op maat aan te bieden. Zo vinden er nu veel meer 'persoonlijke cursussen' voor nieuwe monumentambtenaren plaats.

Het uitbreken van COVID-19 heeft overigens ook positieve gevolgen gehad. Er werd toch wel heel veel en heel lang vergaderd. Daar is flink in gesneden. Een positief effect daarvan is dat er meer tijd overblijft voor onze directe ondersteuningswerkzaamheden aan gemeenten. Maar er zijn nadrukkelijk ook overlegsituaties, die node worden gemist. Behalve de fysieke planbeoordeling, wordt het overleg met collega's in het veld en andere monumentenorganisaties als een gemis ervaren. Simpelweg ontbreekt de creatieve gedachtewisseling. Weliswaar is er video-overleg, maar dat is toch anders. Het 'voeden' en 'gevoed worden' komt in Coronatijd toch minder van de grond.

4.2 Eerstelijns ondersteuning gemeenten

Om gemeenten op een directe wijze te helpen en te ondersteunen naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak biedt Stichting Monumentenhuis Brabant een eerstelijns ondersteuning aan, bestaande uit:

- a) een gratis helpdesk voor gemeenten;
- b) een gratis spreekuur/consult op locatie.

Deze ondersteuning was in 2021 beschikbaar voor alle 61 Brabantse gemeenten.

Resultaat/door:

Het leveren van eerstelijns ondersteuning aan de Brabantse gemeenten. Concreet is hulp geboden

naar aanleiding van vragen en problemen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

4.2 - a: Helpdesk voor gemeenten

Opnieuw was er een stijging van het aantal vragen voor de helpdesk. COVID-19 heeft hier een belangrijk aandeel in gehad. Zoals hiervoor al gezegd, het thuiswerken en niet kunnen afstemmen met collega's maakte dat monumenten- / erfgoedambtenaren contact met het Monumentenhuis zochten om antwoord op hun vragen te krijgen. Daarnaast waren er het afgelopen jaar specifieke thema's die erg actueel waren en met regelmaat op het bordje van monumenten- / erfgoedambtenaren kwamen. Het gaat dan met name om het splitsen van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen en het opstellen van gemeentelijke kerkenvisies. Andere vragen die veelvuldig aan de orde kwamen hadden betrekking op de implementatie van de Omgevingswet, het instellen van een omgevingscommissie, het nemen van duurzaamheidsmaatregelen, herbestemming en doorontwikkeling van erfgoedcomplexen, de te volgen procedure bij vergunningaanvragen, subsidiemogelijkheden, het opnemen van cultuurhistorie in bestemmingsplannen, archeologie en burgerparticipatie.

Het aantal vragen bedroeg in 2021 om en nabij de 600, afkomstig van 56 van de 61 gemeenten. Dit is een bereik van 92%. De ureninzet voor deze dienstverlening was in 2021: 565,5 uur, een stijging van 45,5 uur ten opzichte van het jaar daarvoor.

4.1 - b: Spreekuur voor gemeenten/consult op locatie

Ook van het spreekuur werd ruimschoots gebruik gemaakt. De 'Corona-belronde' gaf vaak de impuls om later nog eens contact te zoeken. Vanwege de Coronabeperkingen moest dit overleg vaak digitaal plaatsvinden. Bij de besprekingen werd vaak ingezoomd op een speciale kwestie, bijvoorbeeld rond herbestemming, bouwhistorisch onderzoek, het opstellen van visiedocumenten (omgevingsvisie, erfgoedvisie, kerkenvisie, vestingvisie) en het vervaardigen van gebiedsbeschrijvingen voor bestemmingsplannen / omgevingsplannen.

Het afgelopen jaar hebben 49 gemeenten gebruik gemaakt van deze dienstverlening, oftewel een bereik van 80%. De ureninzet in 2021 was 258 uur. Dat is 1 uur minder dan in 2020, toen de ureninzet 259 uur bedroeg.

Effect / doel van deze eerstelijns ondersteuning:

- Er is een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg.
- Het maatschappelijk effect van deze eerstelijns ondersteuning is dat Brabants erfgoed beter is behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet eerstelijns ondersteuning:

- Helpdesk: 565,5 uur x € 75,- = € 42.412,50
- Spreekuur/consult op locatie: 258 uur x € 75,- = € 19.350,-.

4.3 Platform van afstemming en overleg

Teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te bevorderen en afstemming tussen de verschillende adviesinstanties te bewerkstelligen wordt door Monumentenhuis Brabant een platform geboden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Dit is het zogenoemde Planoverleg georganiseerd, waar wordt geadviseerd over wijzigingsplannen betreffende rijksmonumenten. Het Planoverleg is een gratis dienstverlening ten behoeve van gemeenten. De vaste deelnemers aan het Planoverleg zijn de RCE, de provincie en het

Monumentenhuis Brabant. Daarnaast nemen vaak ook de initiatiefnemer, vergezeld van hun architect en/of andere adviseurs, deel aan het Planoverleg. Bij complexe plannen worden verder vaak de plaatselijke monumentencommissie of commissie ruimtelijke kwaliteit uitgenodigd.

4.3 - c: Planoverleg

Waar in 2020, bij het begin van de Corona-crisis, nog veel restauratie- en herbestemmingsprojecten in de koelkast werden gezet, zagen we in 2021 een duidelijke toename. Men raakte in zekere zin gewend aan Corona. Bovendien waren er marktontwikkelingen i.c. de schaarste op de woningmarkt die voor een impuls zorgden.

Omdat het vanwege COVID-19 veelal niet mogelijk was om fysiek bij elkaar te komen, vond het Planoverleg in nagenoeg alle gevallen digitaal plaats.

In 2021 werd het Planoverleg 20x georganiseerd en werden er 50 plannen besproken. Het aantal deelnemende gemeenten bedroeg 19. Verder werden er 2 algemene beleidskwesties besproken. De ureninzet bedroeg het afgelopen jaar 348 uur; in 2020 was dat 237 uur.

Effect / doel:

- De kwaliteit en effectiviteit van de monumentenzorg is verbeterd door een platform te bieden waar relevante partijen elkaar kunnen ontmoeten en tot afstemming kunnen komen. Hierdoor wordt de kwaliteit en de haalbaarheid van restauratie- en herbestemmingsplannen vergroot.
- Doordat relevante partijen elkaar ontmoeten en tot afstemming komen wordt eerder inzicht gekregen in knelpunten binnen de Brabantse monumentenzorg.
- Door deze afstemming wordt het Brabants erfgoed beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet:

- Planoverleg: 348 uur x € 75,- = € 26.100,-.

4.4 Professionalisering gemeenten

Om de kwaliteit en effectiviteit van de gemeentelijk monumentenzorg te verbeteren heeft het Monumentenhuis Brabant in 2021 een drietal producten aangeboden:

d) een website;

e) een gratis nieuwsbrief;

f) scholingsbijeenkomsten en cursussen voor gemeenteambtenaren.

Feitelijk betreft het hier een ondersteuningsstructuur voor kennisontwikkeling.

Resultaat/door:

- het leveren van dienstverlening gericht op deskundigheidsbevordering en kennisontwikkeling, met name ten behoeve van gemeenteambtenaren die werkzaam zijn op het gebied van archeologie, cultuurlandschap en monumenten.

4.3 -d: Website

Het belang van een goede website is onmiskenbaar. Het is algemeen ingeburgerd dat via Google op zoek wordt gegaan naar informatie en antwoorden op vragen. Het actueel houden en verbeteren van de website is dan ook een 'must'.

In 2021 werd de vernieuwing van de website van Stichting Monumentenhuis Brabant afgerond. De ureninzet in 2021 bedroeg hiervoor 198,5 uur tegen 212 uur in het jaar daarvoor.

4.4- e: Nieuwsbrieven en digitale specials

Sinds de Corona-epidemie maakt Monumentenhuis Brabant meer gebruik van digitale specials om de monumenten- / erfgoedambtenaren te informeren. In 2021 werden 14 digitale speciale en 4 nieuwsbrieven uitgegeven. De ureninzet in 2021 bedroeg 303 uur.

4.5- f: Cursussen en inspiratiebijeenkomsten voor gemeenteambtenaren

Vanwege de Corona-epidemie was voor deze activiteit geen ureninzet opgenomen, omdat te verwachten was deze door de Coronabeperkingen geen doorgang konden vinden. Gaandeweg het jaar bleek dat nieuwe jonge, vaak pas afgestudeerde monumenten- / erfgoedambtenaren behoefte hadden aan ondersteuning en deskundigheidsbevordering. Daartoe heeft Monumentenhuis Brabant één op één bijeenkomsten georganiseerd met ambtenaren van de gemeente Bergen op Zoom, Cranendonck, Landerd, Nuenen, Loon op Zand, Rucphen, Vught en Woensdrecht.

De ureninzet voor deze niet begrote activiteit bedroeg 33,5 uur.

Effect / doel activiteiten t.b.v. professionalisering gemeenten:

- Het kennisniveau van ambtenaren monumentenzorg en R.O. is verbeterd door gerichte infoverstreking.
- Er is een bijdrage geleverd aan de professionalisering van gemeenten op het gebied van de monumentenzorg en archeologie.
- De kwaliteit van de gemeentelijke monumentenzorg is verbeterd.
- Het Brabants erfgoed is beter behouden. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

Kosten ureninzet professionalisering gemeenten:

- Website: 198,5 uur x € 75,- = € 14.887,50.
- 4 nieuwsbrieven en 14 digitale specials: 303 uur x € 75,- = € 22.725,50.
- 8 persoonlijke leerbijeenkomsten voor nieuwe ambtenaren: 33,5 uur x € 75,- = € 5.025,-.

4.5 Activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming

De implementatie van de Omgevingswet is een belangrijk item voor de komende jaren. Veel gemeenten hebben in dezen nog heel wat stappen te zetten. Belangrijke aandachtspunten in dit verband zijn de instelling van een gemeentelijke omgevingscommissie en het opstellen van omgevingsplannen, met name de plaats die cultuurhistorie daarin dient te krijgen.

4.5 - g: Implementatie van de Omgevingswet en gebiedsgerichte monumentenzorg

Monumentenhuis Brabant heeft alle gemeenten uitvoerig digitaal geïnformeerd over de acties die moeten worden ondernomen om Omgevingswet-proof te zijn. Het informatiepakket is een gezamenlijk initiatief van het Steunpuntennetwerk en is tot stand gekomen in samenwerking met RCE.

Daarnaast zijn alle Brabantse gemeenten digitaal geïnformeerd over de instelling van een omgevingscommissie en is de modelverordening van VNG hen toegestuurd.

Verder zijn alle gemeenten gestimuleerd om hun (kern)kwaliteiten op het gebied van erfgoed te gaan benoemen. In dat verband zijn gemeenten erop geattendeerd wat in dat verband kan worden gedaan, zoals het uitvoeren van een QuickScan om de cultuurhistorisch waardevolle objecten en structuren in beeld te brengen, het actualiseren van de gemeentelijke monumentenlijst en het vervaardigen van gebiedsbeschrijvingen. Inzicht in de cultuurhistorische kwaliteiten is namelijk een wezenlijk aspect bij het opstellen van een gemeentelijke Omgevingsvisie en een bestemmingsplan

c.q. omgevingsplan. Voor wat betreft het religieus erfgoed is gewezen op de mogelijkheid die de kerkensie kan bieden om dit te inventariseren, of om kerkenbiotopen te beschrijven en zo een bouwsteen te verkrijgen voor een omgevingsplan.

Monumentenhuus Brabant heeft verder activiteiten ontwikkeld om een aantal belangrijke cultuurhistorische thema's mét een provinciaal belang te promoten en inhoudelijk een zetje te geven. Onze inzet hierbij is met name gericht op de gemeenten die in het desbetreffende gebied gelegen zijn.

Wat betreft Van Gogh Brabant hebben wij in het afgelopen jaar hieromtrent initiatieven genomen naar de gemeenten Nuenen, Vught en Zundert.

Voor de Zuiderwaterlinie zijn wij in 2021 met name actief geweest rond de Linie van de Eendracht in West-Brabant (Bergen op Zoom, Steenberg, Moerdijk).

In het gebied Het Groene Woud zijn wij betrokken bij het versterken en promoten van het historische populierenlandschap, waarbij crossovers worden gemaakt naar het verbeteren van de biodiversiteit, klimaatdoelen (co2-reductie) en het bevorderen van populierenhout voor economisch gebruik.

Op verzoek van de gedeputeerde voor Ruimte en Wonen heeft Monumentenhuus deelgenomen aan een kennisbijeenkomst voor wethouders Ruimtelijke Ordening over gebiedsontwikkeling in relatie tot het verruimen van de gebruiksmogelijkheden van (leegstaande) agrarische gebouwen.

Resultaat / door:

- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over het belang van opstellen van een gemeentelijke omgevingsplannen en de implementatie van de Omgevingswet ten behoeve van gemeentelijke planontwikkeling.

Het maatschappelijk effect van de hier beschreven activiteiten is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

4.4 -h: Activering gemeenten m.b.t. herbestemming van erfgoed

Herbestemming en doorontwikkeling van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen is dé uitdaging voor de komende tijd. Enerzijds om cultuurhistorische waarden, identiteit en ruimtelijke kwaliteit te behouden, anderzijds om een bijdrage te leveren aan het vinden van oplossingen voor het probleem van de schaarse ruimte. Door middel van herbestemming en hergebruik van monumentale gebouwen kan hier invulling aan gegeven worden vanuit de visie: behoud door ontwikkeling.

Voor het Monumentenhuus Brabant is dit een van de speerpunten voor de komende jaren. In het verlengde hiervan wordt door het Monumentenhuus Brabant actief deelgenomen aan het provinciale Platform Vrijkomende Kerkgebouwen.

Kerkensie

Een van de grote zorgcategorieën zijn de vele leegkomende monumentale kerkgebouwen. Los van het behoud van monumentale waarden, gaat het bij kerkgebouwen om veel meer. Natuurlijk zijn kerkgebouwen in de eerste plaats gebouwen voor geloofsbeleving, maar ze vertegenwoordigen ook gemeenschapsgevoel en appelleren aan persoonlijke gevoelens en emotie. Veel gemeenten zien sinds enige tijd nadrukkelijk in c.q. ervaren wat al die kerksluitingen met zich meebrengen.

De mogelijkheid om via RCE een decentralisatie-uitkering aan te vragen voor het opstellen van een gemeentelijke kerkensie is dan ook bij uitstek een kans voor een gemeente om de problematiek van de leegkomende kerkgebouwen in brede kring bespreekbaar te maken en in dialoog op zoek te gaan naar een toekomstbestendige instandhouding van kerkgebouwen die op termijn overcomplete raken.

Monumentenhuus heeft het afgelopen jaar er veel werk van gemaakt om zo veel mogelijk gemeenten te bewegen gebruik te maken van de financiële ondersteuningsregeling van het Rijk. Daartoe zijn alle Brabantse gemeenten meerdere kerken aangeschreven. Het resultaat is dat 40 Brabantse gemeenten, oftewel 66%, een decentralisatie-uitkering voor het opstellen van een kerkenvisie hebben aangevraagd.

Verduurzaming en klimaatverbetering

Verduurzaming en klimaatverbetering zijn eveneens belangrijk maatschappelijk thema's. Monumentenhuus heeft in 2021 alle Brabantse gemeenten meerdere malen geïnformeerd over het verduurzamen van erfgoed. Binnen het provinciale Platform Vrijkomende Kerkgebouwen heeft Monumentenhuus Brabant de voortrekkersrol hiervan op zich genomen.

Daarnaast zijn wij pro-actief om initiatieven mede te ontwikkelen vanuit een erfgoeddeal-benadering. Een voorbeeld daarvan is de deelname aan het project 'Populierenlandschap in Het Groene Woud', waar vanuit een integrale benadering gewerkt wordt aan een projectidee met de componenten: gebiedsontwikkeling – versterking cultuurhistorisch landschap – verbetering biodiversiteit – co2 reductie – economisch gebruik populierenhout.

Ruraal erfgoed

Heel veel burgers hebben zich het afgelopen jaar tot het loket van de gemeente gewend met het verzoek om hun (cultuurhistorisch waardevolle) boerderij, gelegen in het buitengebied, te mogen splitsen. Op basis van de provinciale Verordening Ruimte zou dat in beginsel kunnen, mits ... In de praktijk heeft dit tot nogal wat verschillende 'benaderingen' geleid. Een aantal portefeuillehouders, met name in Oost-Brabant, gaat hier heel (te) ruimhartig mee om; andere willen in beginsel de procedurele weg in overeenstemming met de intentie van de provinciale verordening volgen. Maar hoe dan verder? Voor een ambtenaar die veel te weinig tijd heeft om het vele werk op zijn bureau weg gestouwd te krijgen was het opnieuw zuchten. Vervolgens werd niet zelden het Monumentenhuus benaderd om uitkomst te bieden. Ons antwoord, namelijk om eerst in beeld te brengen of de boerderij écht cultuurhistorisch waardevol is, beviel niet iedereen. Vanuit onze onafhankelijke en deskundige positie was dat evenwel steeds ons handelen.

Herbestemmingsprojecten

Monumentenhuus Brabant is het afgelopen jaar bij 14 herbestemmingsproject concreet betrokken geweest: kasteel Steenenburg te Nieuwkijk, Wouwse Plantage te Roosendaal, kasteeltje De Berkt in Heesch, Kasteelboerderij Oud Herlaer te Sint-Michielsgestel, abdij Berne in Heeswijk, Luciakerk in Steensel, Onze Lieve Vrouwkerk te Wernhout, Sint Jan in Roosendaal, Luciakerk in Ravenstein, Sint Vincentiuskerk Velp, congregatiekapel Veghel, molenhuus in Borkel, 't Hofke in Eindhoven, Kempenmuseum in Eersel,

Resultaat / door:

- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over het implementeren van de Omgevingswet.
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over gebiedsgerichte monumentenzorg.
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de gemeentelijke kerkenvisie; 40 gemeenten doen mee.
- Deelname aan het provinciale Platform Vrijkomende kerkgebouwen;
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de provinciale subsidieregeling voor rijksmonumenten.
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over de rijksregeling "Subsidieregeling Stimulering Herbestemming Monumenten".
- Deelname aan VAB Impuls.

- Het informeren van alle gemeenten over de provinciale Verordening Ruimte met uitleg over het artikel betr. het verruimen van de gebruiksmogelijkheden.
- Deelname aan project Zuiderwaterlinie.
- Het informeren van alle Brabantse gemeenten over het verduurzamen van monumenten.
- Bij 14 herbestemmingsprojecten heeft concrete advisering en ondersteuning plaatsgevonden.

Effect / doel:

- Er is een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond herbestemming van (religieus) erfgoed en het geven van een impuls aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen.
- Aan diverse eigenaren van monumentale gebouwen is een impuls en inhoudelijke bijdrage geleverd voor de herbestemming en doorontwikkeling van een leegstaand/leegkomend monumentaal gebouw.
- Het maatschappelijk effect hiervan is dat het Brabants erfgoed beter behouden blijft. Dit versterkt de Brabantse identiteit en zorgt voor verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat.

De ureninzet in 2021 voor activiteiten gericht op het activeren van gemeenten op het terrein van gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming bedroeg 587. Begroot was 550 uur.

Kosten activering gemeenten m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg en herbestemming:

- Ureninzet: 587 uur.
- Kosten: 587 uur x € 75,- = € 44.025,-.

5. Bereik dienstverlening Monumentenhuis Brabant

De activiteiten, die voortvloeien uit de taakstelling van Stichting Monumentenhuis Brabant, beogen het ondersteunen en professionaliseren van de Brabantse gemeenten teneinde de kwaliteit en effectiviteit van het monumentenbeleid te verbeteren. De activiteiten van de stichting zijn hier helemaal op gericht.

Onderstaand overzicht zijn de scores voor 2021 opgenomen wat betreft het bereik van de dienstverlening van Stichting Monumentenhuis Brabant, waarbij een vergelijking is gemaakt met 2020. Het bereik is gemeten aan de hand van digitaal gegevensbeheer en registratie door Stichting Monumentenhuis Brabant.

Diensten	Bereik 2021	Bereik 2020
Helpdesk	92%	89%
Spreekuur / consult op locatie (deels online)	80%	81%
Nieuwsbrieven en digitale specials	100%	100%
Scholingsbijeenkomsten en cursussen (digitaal)	n.v.t.	40 gemeenten (65%)
Activering gemeenten m.b.t. a) gebiedsgericht werken b) herbestemming	61 gemeenten (100%)	62 gemeenten (100%)
Planoverleg	19 gemeenten (31%) 50 plannen	19 gemeenten (= 31%) 37 plannen

6. Maatschappelijke effecten activiteiten Monumentenhuis

De activiteiten van Stichting Monumentenhuis Brabant hebben een belangrijk maatschappelijk effect. Er wordt:

- directe en concrete ondersteuning geboden bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak, waardoor gemeenten beter in staat zijn om hun klanten (monumenteigenaren en andere belanghebbenden) op een goede manier van dienst te zijn;
- directe en concrete inhoud gegeven aan het professionaliseren van en het verhogen van het kennisniveau van gemeenteambtenaren die betrokken zijn bij het Brabantse erfgoed;
- een bijdrage geleverd aan de versterking van de kwaliteit en de effectiviteit van de gemeentelijke monumentenzorg, waardoor het Brabants erfgoed beter wordt behouden en de Brabantse identiteit wordt versterkt;
- inhoud gegeven aan een provinciaal kenniscentrum op het gebied van de monumentenzorg;
- een bijdrage geleverd aan de kennisontwikkeling bij gemeenten rond cultuurhistorische waarden en het geven van een impuls aan de inbedding van culturele planologie binnen de gemeentelijke planontwikkeling;
- een impuls gegeven aan de gebiedsgerichte monumentenzorg binnen de provincie, één van de pijlers van het nieuwe monumentenbestel;
- een impuls gegeven aan de herbestemming van monumentale en cultuurhistorisch waardevolle objecten en complexen binnen de provincie, één van de pijlers van het provinciale beleid;
- een bijdrage geleverd aan een verdere ontwikkeling van het erfgoedtoerisme in Brabant;
- een bijdrage geleverd om monumentenzorg beter te positioneren in het spectrum identiteit – economie – ruimte.

7. Ureninzet 2021

Onderstaand een overzicht van de activiteiten met de ureninzet. Het basis uurtarief is € 75,-. Daarnaast zijn er indirecte kosten voor ondersteunende ureninzet. Het gaat hier om overleg met RCE, provincie, monumentenorganisaties en steunpuntennetwerk. Ten gevolge van de Corona-epidemie kwamen allerlei overlegcircuits veel minder vaak bij elkaar. Oftewel er bleef meer tijd over voor directe ondersteuningswerkzaamheden aan gemeenten. In het wijzigingsverzoek van 9 juli 2020 werd hier al op geanticipeerd.

Activiteiten	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Vershil
<i>Eerstelijns ondersteuning</i>			
a) Helpdesk gemeenten	550	565,5	15,5
b) Spreekuur / consult gemeenten	250	258	8
<i>Platform van afstemming en overleg</i>			
c) Planoverleg	350	348	- 2
<i>Professionalisering gemeenten</i>			
d) Website	200	198,5	- 1,5
- Kosten hosting, opmaak e.d.:			
e) Nieuwsbrieven en digitale specials	300	303	3
- Kosten opmaak, papier, porto:			
f) Scholingsbijeenkomsten en cursussen	-	33,5	33,5 *
- Kosten huur locatie / verbruik:			
<i>Activering gem. monumentenbeleid</i>			
g) - m.b.t. gebiedsgerichte monumentenzorg	550	587	37
h) - m.b.t. herbestemming			
Totaal directe activiteiten	2200	2293,5	93,5

* Vanwege de Corona-epidemie was voor deze activiteit geen ureninzet opgenomen, omdat te verwachten was deze door de Coronabeperkingen geen doorgang konden vinden. Gaandeweg het jaar bleek dat nieuwe jonge, vaak pas afgestudeerde monumenten- / erfgoedambtenaren behoefte hadden aan ondersteuning en deskundigheidsbevordering. Daartoe heeft Monumentenhuis Brabant één op één bijeenkomsten georganiseerd met ambtenaren van 8 gemeenten

Indirecte kosten:	Uren begroot	werkelijk
Overleg RCE	10 uur	12 uur
Overleg Steunpuntnetwerk/archeologie	35 uur	26,5 uur
Overleg provincie	20 uur	21 uur
Overleg Erfgoedalliantie	25 uur	10 uur
Overleg monumentenorganisaties	10 uur	12 uur
<i>Uren indirecte kosten (totaal)</i>	<i>100 uur</i>	<i>81,5 uur</i>

TOTAAL **2300 uur** **2375 uur**

8. Reserves Stichting Monumentenhuis Brabant

Het afgelopen jaar had Stichting Monumentenhuis Brabant slechts één reserve, namelijk de egalisatiereserve.

9.1 Egalisatiereserve

De egalisatiereserve had op 31 december 2020 een positief saldo van € 2.227.

Op 31 december 2021 was deze reserve gedaald naar € 972,-. Dit is goeddeels toe te schrijven naar de extra inzet op het gebied van deskundigheidsbevordering van nieuwe monumenten- / erfgoedambtenaren.

Egalisatiereserve	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo per 31 december	€ 8.459,-	- € 1.701,-	€ 2.321,-	€ 2.227-	€ 972,-